

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 515/11-18 від 07.11.2018

**Народному депутату України
Денисенку А. П.**

Про виконання основних завдань,
визначених Стратегією подолання бідності

Шановний Анатолію Петровичу!

Міністерство соціальної політики розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 09.11.2018, щодо виконання у 2018 році основних завдань, визначених Стратегією подолання бідності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 161-р „Про схвалення Стратегії подолання бідності” (далі – Стратегія), та повідомляє.

Плани заходів на 2016–2017 і 2018 роки з реалізації Стратегії затверджено розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 573-р та від 14.02.2018 № 99-р.

Головна увага Уряду зосереджується на виконанні заходів щодо підвищення доходів населення, сприяння продуктивній зайнятості, забезпечення ефективної державної підтримки та розвитку соціальних послуг для громадян.

Реалізація завдань, визначених Стратегією, сприяє покращенню ситуації з бідністю в країні. У 2017 році (вперше починаючи з 2013-го) зафіксовано суттєве зниження рівня абсолютної бідності (за доходами нижче фактичного прожиткового мінімуму), яке спостерігається також у 2018 році.

За даними моніторингу показників бідності, який проводиться відповідно до Методики комплексної оцінки бідності (наказ Мінсоцполітики, Мінекономрозвитку, Мінфіну, Держстату та НАН України від 18.05.2017 № 827/403/507/113/232, зареєстрований у Мін'юсті 12.06.2017 за № 728/30596), рівень бідності у 2017 році становив 34,9 % (у 2015-му – 51,9 %), у I кварталі 2018 року – 30,5 % (у I кварталі 2015-го – 52,2 відсотка).

Інформація про виконання Стратегії додається.

Додаток: на 5 арк.

З повагою

Міністр

А. Рева

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
23048/0/2-18/51 від 27.11.2018

ІНФОРМАЦІЯ
про виконання Стратегії подолання бідності, затвердженої
розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 161-р

Протягом 2016–2018 років спостерігалася стабільна тенденція до зростання доходів населення. Реальні доходи населення після падіння у 2014–2015 роках (відповідно – на 11,5 % та 22,2 %) у 2016 році збільшилися на 0,8 %, у 2017 році – на 6 %, у 2018 році (за даними II кварталу) – на 9,7 %.

Розміри державних соціальних стандартів протягом 2016–2018 років (грудень 2018 року порівняно з груднем 2015 року) зросли:

прожитковий мінімум у середньому на одну особу – на 39,3 %;

мінімальна заробітна плата – в 2,7 разу;

посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, відповідно до якої визначаються посадові оклади працівників бюджетної сфери – на 58,3 %;

мінімальний розмір пенсії – на 39,4 %.

Відповідно до підвищення прожиткового мінімуму збільшено розміри державної соціальної допомоги різним категоріям населення, у тому числі сім'ям з дітьми.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за 2016–2018 роки зросла більше ніж удвічі (з 4 195 грн у 2015 році до 7 104 грн у 2017 році та 8 605 грн у січні – вересні 2018 року). Реальна заробітна плата підвищилась за 2016 рік на 9,0 %, за 2017 рік – на 19,1 %, у січні – вересні 2018 року – на 12,8 %.

З метою реформування системи оплати праці удосконалено механізм визначення мінімальної заробітної плати (Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 06.12.2016 № 1774-VIII), зокрема, поняття мінімальної заробітної плати приведено у відповідність до міжнародних норм і запроваджено нову методологію визначення як нижньої межі оплати праці, яка гарантується державою.

Прийнято низку рішень Уряду щодо підвищення оплати праці працівників бюджетної сфери (постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1037, від 14.12.2016 № 974, від 12.07.2017 № 506), а також щодо оплати праці працівників державних органів (постанова Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 15 (зі змінами).

Спостерігається покращення ситуації на ринку праці. У січні – жовтні 2018 року кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості, збільшилася на 11 % та становила 187 тисяч.

Кількість осіб, працевлаштованих за сприянням державної служби зайнятості, становила 724 тис. осіб (на 31 тис. більше, ніж у відповідному періоді минулого року), зокрема, 50 % були працевлаштовані оперативно до надання статусу безробітного.

Кількість безробітних на обліку державної служби зайнятості на 01.11.2019 порівняно з відповідною датою 2017 року скоротилася на 3,9 % та становила 271,4 тис. осіб.

Чисельність зайнятого населення у віці 15–70 років у I півріччі 2018 року збільшилась і становила 16,3 млн осіб, рівень зайнятості становив 56,8 % (у I півріччі 2017 року – відповідно, 16,1 млн осіб і 56,0 %). Чисельність безробітних становила 1,6 млн осіб, рівень безробіття (за методологією МОП) – 9,3 % (у I півріччі 2017 року – відповідно, 1,7 млн осіб і 9,6 %).

В рамках здійснення модернізації державної служби зайнятості та сприяння продуктивній зайнятості удосконалено процедуру взяття на облік осіб, які шукають роботу та набуття статусу безробітного у центрі зайнятості. Запроваджено інститут кар'єрного радника, профілювання безробітних та шукачів роботи, ведення індивідуальних планів надання послуг та працевлаштування (постанова Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 792 „Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу”).

Продовжується робота з розроблення професійних стандартів, що має на меті приведення змісту підготовки кадрів у відповідність до потреб роботодавців, покращення якості кваліфікацій в Україні, наближення Національної системи кваліфікацій до європейських вимог, удосконалення освітніх стандартів, підтвердження результатів професійного неформального навчання, підвищення якості робочої сили.

З метою розвитку системи пенсійного забезпечення та створення справедливої системи пенсійного страхування відповідно до Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій” від 03.10.2017 № 2148-VIII з жовтня 2017 року проведено осучаснення та перерахунок раніше призначених пенсій для 10,2 млн пенсіонерів; запроваджено єдині правила визначення розмірів пенсійних виплат; скасовано особливий порядок виплати пенсій працюючим пенсіонерам; збережено діючий пенсійний вік та встановлено гнучкі умови виходу на пенсію залежно від тривалості страхового стажу; визначено механізм щорічної індексації (перерахунку) пенсій; визначено дату перерахування страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування – 1 січня 2019 року та інше.

Із 1 січня 2018 року здійснено перерахунок пенсій особам, які звільнені з військової служби, та деяким іншим категоріям осіб (постанова Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 103).

Середній розмір пенсії на 01.10.2018 становив 2 576,89 грн, що на 51,6 % більше порівняно з 2016 роком (на 01.01.2016 – 1 700,22 грн).

З метою забезпечення соціальної підтримки населення прийнято низку рішень Уряду для посилення адресності надання житлових субсидій та стимулювання отримувачів до економного використання енергоресурсів. Зокрема, у 2018 році прийнято нову редакцію порядку призначення житлових субсидій, вдосконалено умови оформлення житлових субсидій та посилено адресність їх надання (постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 № 329, від 17.10.2018 № 841).

Із 2016 року розпочато реалізацію пілотних проектів зі створення сучасних центрів надання адміністративних послуг у форматі „Прозорий офіс”, що має на меті зосередити в одному місці всі соціальні служби: управління праці та соціального захисту, управління Пенсійного фонду України та центр зайнятості.

Визначено 45 міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, в яких будуть створюватися такі центри (розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 № 736-р, зі змінами).

З початку реалізації пілотних проектів відкрито 8 центрів надання адміністративних послуг соціального характеру у форматі „Прозорий офіс”, зокрема, у III кварталі 2018 року – в містах Одеса, Кам'янське, Хмельницький та у Великогаївській об'єднаній територіальній громаді Тернопільської області.

На базі 40 об'єднаних територіальних громад продовжено впровадження моделі інтегрованої системи надання послуг соціального характеру у громаді, за місцем проживання людини, без вилучення її зі звичного середовища проживання та запровадження інноваційних послуг, зокрема, для осіб з інвалідністю, дітей, літніх людей, постраждалих від торгівлі людьми та домашнього насильства.

Органами місцевого самоврядування пілотних об'єднаних територіальних громад забезпечено створення структурних підрозділів з питань соціального захисту населення (введено посадову особу) та служб у справах дітей уповноваженого з питань захисту прав дітей.

У 2017 році в повному обсязі забезпечено осіб з інвалідністю засобами технічної реабілітації. Розроблено електронний каталог технічних та інших засобів реабілітації для забезпечення вільного вибору таких засобів особою з інвалідністю за їхніми функціональними та конструктивними ознаками (розміщено на сайті Мінсоцполітики).

У 2018 році запроваджено реалізацію нової програми стимулювання територіальних громад до створення служб перевезень людей з інвалідністю та визначено механізм придбання спеціально обладнаних автомобілів для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату (постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 189).

З метою зміни системи інституційного догляду та виховання дітей затверджено Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки та план заходів з реалізації її I етапу до 2019 року, яка передбачає систему, спрямовану на забезпечення догляду і виховання дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі (розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р).

З метою забезпечення соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 30.05.2018 № 427 „Деякі питання реалізації пілотного проекту із соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства”, якою передбачено:

з 1 вересня 2018 року – надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги „пакунок малюка” в межах державної допомоги сім’ям з дітьми, але не пізніше ніж через 30 днів з дня народження дитини;

з 1 січня 2019 року – відшкодування послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня” у розмірі прожиткового мінімуму на дітей віком до шести років, встановленого станом на 1 січня відповідного року, на умовах співфінансування з різних бюджетів.

Крім того, Україна долучилася до міжнародної ініціативи „Громада дружня до дітей та молоді” – глобального руху, який об’єднує місцеву владу, громадянське суспільство та бізнес у досягненні консенсусу в ключових напрямках розвитку добробуту всіх дітей та молоді. Метою цієї ініціативи є досягнення лідерства за кількістю громад, дружніх до дітей та молоді, таким чином поліпшуючи імідж країни, яка не лише поважає права дітей та молоді, а й ставить інвестиції в них на перше місце.

Аналіз виконання показників результативності Стратегії подолання бідності свідчить про поступове наближення в напрямі досягнення очікуваних результатів її реалізації у 2018 році за більшістю визначених показників (дані наведено в таблиці, що додається).

За даними обстеження умов життя домогосподарств за абсолютним критерієм (за доходами нижче фактичного прожиткового мінімуму), за I квартал 2018 року рівень бідності зменшився з 35,5 % у 2017 році – до 30,5 % у 2018 році. Серед працюючих рівень абсолютної бідності знизився з 24,1 % до 20,4 %, серед дітей – з 45,3 % до 38,8 %, серед осіб пенсійного віку – з 37,3 % до 32,8 %.

За типом населення рівень абсолютної бідності знизився у міських населених пунктах з 32,2 % до 26,8 %, у сільських – з 42,0 % до 37,7 %.

Робота щодо реалізації завдань, визначених Стратегією подолання бідності, триває.

Показники реалізації Стратегії подолання бідності

ПОКАЗНИКИ	2015 рік	2016 рік	2017 рік	I квартал		Очікувані результати за 2018 рік (відповідно до Стратегії подолання бідності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 161-р)
				2017 рік	2018 рік	
Рівень бідності за абсолютним критерієм для порівняння з міжнародними показниками (за методологією Світового банку), %	2,4	2,0	1,9	1,9	1,1	0,8
Рівень бідності за відносним критерієм (60 % медіанного рівня середньодушових еквівалентних доходів з використанням шкали еквівалентності Європейського Союзу: 1,0; 0,5; 0,3), %	8,1	7,7	8,3	11,0	10,6	6,6
Рівень бідності за абсолютним критерієм (витрати, нижчі від фактичного прожиткового мінімуму), %	58,3	58,6	47,3	42,5	39,8	23
у тому числі серед працюючих осіб, %	52,5	52,6	39,1	–	32,7	17
Рівень бідності за абсолютним критерієм (доходи, нижчі від фактичного прожиткового мінімуму), %	51,9	51,1	34,9	35,5	30,5	–
у тому числі серед: працюючих	42,6	42,0	23,7	24,1	20,4	–
дітей віком від 0-17 років	62,7	61,1	45,2	45,3	38,8	–
осіб пенсійного віку (непрацюючих)	54,3	53,7	40,0	37,3	32,8	–
особи старше 75 років	56,4	50,8	40,4	36,0	30,4	–
мешканців міських населених пунктів	51,4	50,8	34,2	32,2	26,8	–
мешканців сільських населених пунктів	52,9	51,7	36,3	42,0	37,7	–
Рівень безробіття населення у віці 15-70 років за методологією МОП, відсотків економічно активного населення відповідного віку	9,1	9,3	9,5	9,6 (I півріччя)	8,9 (I півріччя)	9,2
Частка коштів (без урахування житлової субсидії), що доходять до 30 % найбіднішого населення у результаті виконання програм державної соціальної допомоги, %	41,3	37,6	43,6	–	–	43
Частка бідного населення (витрати, нижчі від фактичного прожиткового мінімуму), охопленого програмами соціальної підтримки (соціальні пільги, житлові субсидії, допомога на дітей, допомога малозабезпеченим сім'ям та інші види соціальної допомоги), %	63,0	70,3	73,6	–	–	61